

Scenariusze zajęć

Scenariusz 1 – warsztaty

1. Temat: ZAWÓD - LEŚNIK

2. Zajęcia przeznaczone są dla uczniów klas gimnazjalnych.

3. Celem zajęć jest zapoznanie uczniów z podstawowymi przedmiotami używanymi w pracy leśniczego i przedstawienie gimnazjalistom ogólnego obrazu podstawowych obowiązków leśniczego. Część warsztatowa ma być wstępem do części wykładowej przeprowadzonej wg scenariusza nr 2, wprowadzać uczniów w tematykę pracy leśnika w taki sposób, aby informacje przekazane następnie na prezentacji multimedialnej nie wydawały się obce, były łatwiejsze do zrozumienia i przyswojenia.

Wspólnym celem zajęć przeprowadzanych kompleksowo wg dwóch scenariuszy jest budowanie świadomości gimnazjalistów na temat lasów i dobrze prowadzonej zrównoważonej gospodarki leśnej w naszym kraju, budowanie pozytywnego wizerunku leśnika poprzez prezentowanie zadań jakie wykonuje oraz problemów z jakimi się spotyka w realizacji wielofunkcyjnej roli lasów, a także uwrażliwienie uczniów na konieczność dbania o lasy i przekonanie ich do tego, że wszyscy ludzie mają wpływ na stan lasów.

Odbiorca uczestnicząc w zajęciach warsztatowych będzie

potrafił:

- rozpoznać leśnika w mundurze codziennym i wyjściowym;
- opowiedzieć na czym polega praca leśnika;
- nazwać i opisać do czego służą podstawowe przedmioty używane w pracy leśniczego;

znał:

- podstawowe pojęcia związane z leśnictwem;
- obowiązki leśniczego;

rozumiał:

- dlaczego praca leśników jest ważna.

4. Metody:

- gra – uczestnicy zajęć zostają podzieleni na grupy, zbierają punkty i dzięki wprowadzeniu lekkiej formy realizacji angażują się w zajęcia;
- burza mózgów - wymiana przez uczestników i uczestniczki zajęć możliwie wielu opinii, komentarzy i rozwiązań omawianego problemu umożliwia lepsze zrozumienie badanego zagadnienia;
- praca w grupach i prezentacja wyników – dzięki prezentacji przedmiotów używanych w pracy leśniczego przez kolegów z klasy, przekazywana wiedza staje się dla uczestników zajęć bardziej przyjazna i lepiej zapamiętana.
- praca indywidualna – czas przewidziany pod koniec zajęć na samodzielne zapoznanie się z przedstawianymi w trakcie zajęć przedmiotami
- dyskusja i pogadanka podsumowująca zajęcia.

5. Formy pracy:

Zajęcia prowadzone są dwuosobowo przez pracowników Lasów Państwowych ubranych w mundury służby leśnej (jedna osoba w wyjściowy, druga osoba w terenowy). Zajęcia odbywają się w terenie lub w dużej sali lekcyjnej.

Prowadzący przy pomocy nauczyciela dzieli uczestników na 9 grup, każda grupa losuje z kapelusza kartkę z nazwą grupy: Podgrzybki, Borowiki, Rydze, Kanie, Opieńki, Kozaki, Kurki, Gołąbki, Pieczarki. Prowadzący posiada listę grup z przydzielonym do danej nazwy grupy przedmiotem:

- Podgrzybki – mapa leśnictwa;
- Borowiki – puszka pomarańczowej farby;
- Rydze – wysokościomierz Sunnto;
- Kanie – średnicomierz;
- Opieńki – taśma do pomiaru drewna;
- Kozaki – numerator z cechówką i numerkami okolicznościowymi 90-lecia LP;
- Kurki – brulion odbioru drewna;
- Gołąbki – kostur;

- Pieczarki – pułapka feromonowa.

Każda grupa siada w odosobnieniu, prowadzący rozdaje grupom po jednej karcie pracy zawierającej informacje dotyczące zastosowania przydzielonego do grupy przedmiotu. Grupy mają zapoznać się z materiałami w ciągu 5 minut, a następnie wytypować ze swojej drużyny przedstawiciela, który przy pomocy gestykulacji i rysunku wytłumaczy całej klasie, jakiego przedmiotu zastosowanie przedstawiają. Osoba prezentująca nie może wykonywać rysunku danego przedmiotu, a do prezentacji może użyć jednego przedmiotu, ale innego niż wylosowany.

Wszyscy uczniowie biorący udział w zajęciach dostają do ręki kompletną listę nazw przedmiotów, o których będzie mowa na zajęciach. Wszystkie przedmioty przez czas trwania warsztatów, do momentu odgadnięcia leżą na stole lub gruncie, widoczne dla uczniów. Po odgadnięciu nazwy przedstawianego aktualnie przedmiotu, osoba która go prezentowała przy pomocy gestykulacji i rysunku, bierze przedmiot do ręki i przedstawia klasie słownie do czego dany przedmiot służy.

Grupa, która odgadnie jako pierwsza o jaki przedmiot chodzi w aktualnej prezentacji dostaje 3 punkty, każda grupa do jednej prezentacji ma tylko 2 szansy na odpowiedź.

Grupa, która zdobędzie w sumie najwięcej punktów (odgadnie najwięcej przedmiotów) wygrywa nagrody.

6. Środki dydaktyczne:

- ✚ Przedmioty używane w leśnictwie: mapa leśnictwa; puszka pomarańczowej farby; wysokościomierz Sunnto; średnicomierz; taśma do pomiaru drewna; numerator z cechówką i numerkami okolicznościowymi 90-lecia LP; brulion odbioru drewna; kostur; pułapka feromonowi.
- ✚ Tablica szkolna lub przenośna tablica do pisania, kreda lub marker.
- ✚ Kapelusz i karteczki z nazwami poszczególnych grup.
- ✚ Lista grup z przydziałem konkretnych przedmiotów.
- ✚ Lista wszystkich przedmiotów, o których będzie mowa na zajęciach (rozdana wszystkim uczestnikom zajęć).
- ✚ Karty pracy zawierające informacje i zdjęcia na temat 9 omawianych przedmiotów.
- ✚ Lista grup z tabelą zdobytych punktów.
- ✚ Gadżety i nagrody.

7. Do zadań prowadzącego należy nawiązanie kontaktu z młodzieżą, zachęcenie ich do udziału w zabawie, przedstawienie zasad gry, przeprowadzenie losowania nazw grup, rozdanie kart pracy, pomoc w realizacji zadania (wytlumaczenie grupom, w jaki sposób mogą dany przedmiot przedstawić, itp.), zapis zdobywanych przez grupy punktów, wytypowanie i nagrodzenie najlepszej grupy, i w ramach podsumowania zajęć dokładne wytłumaczenie uczniom zastosowania poszczególnych przedmiotów oraz usystematyzowanie uczestnikom zdobytej podczas zajęć praktycznych wiedzy dotyczącej pracy leśnika. Wręczenie wszystkim uczestnikom gry drobnych upominków z logo Nadleśnictwa Zdroje.

Do obowiązków uczniów należy aktywny udział w grze, zapoznanie się z otrzymanymi materiałami, wysłuchanie prezentacji kolegów, odgadywanie nazw przedmiotów, zadawanie pytań.

8. Podsumowaniem zajęć będzie krótkie powtórzenie materiału, usystematyzowanie wiedzy zdobytej na zajęciach, przedstawienie uczniom w skrócie sytuacji, w jakiej dane przedmioty są używane:

* mapa, farba, wysokościomierz, średnicomierz – szacunki brakarskie, wyznaczanie trzebieży;

* taśma, numerator, średnicomierz, brulion – pozyskanie, odbiórka drewna;

* kostur, mapa - odnowienie lasu;

* pułapki feromonowe – ochrona lasu.

W końcowej części zajęć każdy uczestnik zajęć zostanie nagrodzony upominkiem z logo Nadleśnictwa Zdroje i folderem informacyjnym dotyczącym jednostki.

9. Literatura:

- ✓ „Nowoczesne nauczanie. Praktyczne wskazówki dla nauczycieli, wykładowców i szkoleniowców” G. Petty, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2010.

10. Scenariusz jest autorstwa: Małgorzata Bednarek, Nadleśnictwo Zdroje.

11. Karty pracy w załącznikach.

Scenariusz 2 – pogadanka

1. Temat: ZAWÓD - LEŚNIK

2. Zajęcia przeznaczone są dla uczniów klas gimnazjalnych.

3. Celem zajęć jest budowanie świadomości społecznej gimnazjalistów na temat lasów i dobrze prowadzonej zrównoważonej gospodarki leśnej w naszym kraju, obalenie powszechnych mitów dotyczących pracy leśniczego (np. myśliwy to nie jest to samo co leśniczy, leśniczy nie ma dubeltówki i nie tylko spaceruje po lesie), budowanie pozytywnego wizerunku leśnika poprzez prezentowanie zadań jakie wykonuje oraz problemów z jakimi się spotyka w realizacji wielofunkcyjnej roli lasów. Zajęcia mają na celu także uwrażliwienie uczniów na konieczność dbania o lasy i przekonanie ich do tego, że wszyscy ludzie mają wpływ na stan lasów. Zajęcia są uzupełnieniem i formą usystematyzowania wiedzy zdobytej podczas części warsztatowej prowadzonej wg scenariusza 1.

Odbiorca uczestnicząc w zajęciach będzie

potrafił:

- rozpoznać leśnika w mundurze codziennym i wyjściowym;
- opowiedzieć na czym polega praca leśnika;
- nazwać i opisać do czego służą podstawowe przedmioty używane w pracy leśniczego;

znał:

- podstawowe pojęcia związane z leśnictwem i zabiegi pielęgnacyjne wykonywane w drzewostanach;
- obowiązki leśniczego;

rozumiał:

- dlaczego praca leśników jest ważna,
- dlaczego Lasy Państwowe są dobrą formą zarządzania lasami w Polsce.

4. Metody:

- uczenie się przez przyswajanie w czasie prezentacji;
- dyskusja i pogadanka;
- metody samodzielnego dochodzenia do wiedzy – czas przewidziany na zapoznanie się z przedmiotami i dokumentami związanymi z pracą leśnika;
- praca indywidualna – czas przewidziany na krótki test utrwalający zdobytą w trakcie zajęć wiedzę dotyczącą podstawowych pojęć związanych z leśnictwem.

5. Formy pracy:

Omawiając dwuosobowo poszczególne obowiązki leśniczego w prezentacji multimedialnej, ubrani w mundury służby leśnej (jedna osoba w wyjściowy, druga osoba w terenowy), pokazujemy uczniom i dajemy im do ręki podstawowe przedmioty używane w pracy leśniczego (średnicomierz, numerator (z numerkami okolicznościowymi 90-lecia LP), brulion, taśmę do pomiaru drewna, wysokościomierz Sunnto, przykładową mapę leśnictwa, przykładową pułapkę feromonowi, kostur) i wzory dokumentów, z którymi na co dzień pracuje leśniczy (dokumenty przychodowe ROD, dokumenty rozchodowe (KW, asygnata), szkice zrębowe, szkice upraw). Omawiając krótko każdą gałąź pracy leśniczego uczniowie dowiadują się o tym, że leśnik to dobry gospodarz, który zajmuje się utrzymaniem trwałości lasów i ochroną przyrody, a wycinka drzew jaką prowadzi jest celowa i zaplanowana zgodnie z zasadami hodowli lasu. Dzięki prezentacji uczniowie rysują sobie w głowie obraz leśnika, który dba o każdy składnik swojego lasu, chroni lasy przed klęskami natury ożywionej, natury nieożywionej, a także przed szkodnictwem leśnym. W trakcie prezentacji multimedialnej uczniowie poznają podstawowe pojęcia związane z leśnictwem, a także dowiadują się, jakie zabiegi pielęgnacyjne wykonują leśnicy w drzewostanach. Prezentacja multimedialna będzie połączona z pogadanką i samodzielnym oglądaniem przedmiotów związanych z omawianą tematyką, w ramach utrwalenia zdobytej wiedzy uczniowie rozwiążą samodzielnie krótki test.

Omówione zajęcia kameralne przeprowadzone w sali wg scenariusza nr 2 są doskonałym uzupełnieniem zajęć terenowych przeprowadzonych wg scenariusza nr 1, choć mogą

zostać również przeprowadzone bez wstępnej części warsztatowej. Przeprowadzenie w pierwszej części zajęć warsztatowych wprowadza jednak uczniów w temat pracy leśnika, a wiedza praktyczna dotycząca przedmiotów używanych w pracy leśniczego zdobyta na warsztatach sprawia, że uporządkowany materiał przedstawiony w kolejnej części na prezentacji multimedialnej nie jest obcy i staje się łatwiejszy do przyswojenia.

6. Środki dydaktyczne:

- ✚ Prezentacja multimedialna
- ✚ Przedmioty używane w leśnictwie: średnicomierz, brulion, taśma, numerator z numerkami okolicznościowymi, wysokościomierz, pułapki borregarda, mapa leśnictwa, kostur.
- ✚ Wzory dokumentów stosowanych w leśnictwie: dokumenty przychodowe, rozchodowe, szkice zrębowe, szkice upraw
- ✚ Test sprawdzenia wiedzy
- ✚ Gadżety i nagrody

7. Do zadań prowadzącego należy przedstawienie prezentacji multimedialnej, pokazanie przedmiotów używanych na co dzień w pracy leśniczego, nawiązanie kontaktu z młodzieżą, zachęcenie ich do zadawania pytań, udzielania odpowiedzi, przeprowadzenie krótkiego testu utrwalającego zdobytą wiedzę i nagrodzenie najaktywniejszych uczniów.

Do obowiązków uczniów należy wysłuchanie prezentacji, zapoznanie się z dostępnymi materiałami i przedmiotami, zadawanie pytań i rozwiązywanie testu.

8. Podsumowaniem zajęć będzie nagrodzenie każdego uczestnika zajęć upominkiem z logo Nadleśnictwa Zdroje i folderem informacyjnym dotyczącym jednostki, a także zachęcenie uczniów do wybrania szkoły średniej o kierunku leśnictwo.

9. Literatura:

- ✓ „Nowoczesne nauczanie. Praktyczne wskazówki dla nauczycieli, wykładowców i szkoleniowców” G. Petty, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2010.

10. Scenariusz jest autorstwa: Małgorzata Bednarek, Nadleśnictwo Zdroje.

11. Karta pracy w załączniku.

12. Nadleśnictwo Zdroje – Prowadzący: Małgorzata Bednarek, Piotr Mirek